

Press preview
08.06.2023
11:00
14:00
+ op aanvraag

Publieke opening
11.06.2023
11:00-17:00

Tentoonstelling
11.06-20.08.2023
woe.-zon.: 10:00-17:00

Locatie
Museum Dhondt-Dhaenens
Museumlaan 14
B-9831 Deurle
E. info@museumdd.be
T. +32 (0)9-330 17 30

Tickets
€ 12 / € 8 / € 0

pers & communicatie
Kara Van Pelt
communicatie@museumdd.be
+32 (0)9 330 17 34

curator
Laurens Otto
laurens.otto@museumdd.be
+32 (0)9 330 17 33

Museum Dhondt-Dhaenens

Fruits of Labour

11.06-20.08.23

Lala Meredith-Vula, *20th July 2018, Gotovuša, Kosova no.2*, uit de serie "Haystacks", 1989-lopend, met dank aan de kunstenaar

Welke vormen van arbeid worden zichtbaar als kunstenaars vandaag naar het landschap kijken?

Fruits of Labour vertrekt vanuit het idee dat elke afbeelding van het landschap vooral een afbeelding van arbeid is. Omdat 'land' en 'arbeid' politiek als cultureel zwaarbeladen onderwerpen zijn, stelt een kunstwerk dat deze spanning vastlegt, de mogelijkheid van representatie zelf in vraag. Representatie heeft immers naast een esthetische ook een politieke betekenis – de representatie van het landschap is aan beide onderhevig.

Vanaf de 15^e eeuw is landschapsschilderkunst gaan gelden als een toonaangevend genre in de beeldende kunst. Het Nederlandse woord 'landschap', waar ook het Engelse 'landscape' van is afgeleid, betekent niet simpelweg 'natuur', maar staat het voor iets dat door menselijke interventie is bepaald en dat zich vanuit een specifiek perspectief voor de kijker ontplooit. Zo bezien is de traditie van landschapsschilderkunst niet alleen een weergave van een (artificiële) idylle, maar ook een genre dat zich leent om te beschouwen wat arbeid is, en hoe dit gelijktijdig mensen en het landschap vormgeeft.

Rond 1900 trokken meerdere kunstenaars vanuit de stad naar Sint-Martens-Latem om een sociale en artistieke belofte vast te leggen die in het platteland en specifiek in het boerenleven besloten lag. Maar waarom deze obsessie met het 'land'? Voor de schilders die zich hier vestigden, stond het idee van het landschap haaks op dat van de stad, als een remedie tegen de chaos van het stadsleven en ongebreidelde technologische ontwikkelingen. Voor deze schilders had dit landschap een religieuze (of tenminste een morele) lading: het land

– en daarmee de boer – komt symbool te staan voor "authenticiteit": eerlijkheid in hard werken en een sober leven. De verschillende kunstenaarsgroepen die de Leie-streek in beeld brachten, produceerde beelden op die bijna arcadisch zijn: het toont een sublimatie van boeren en het land dat zij bewerken. Als het landschap niet onveranderlijk, neutraal of *natuurlijk* is, dan is ook de afbeelding daarvan dat niet.

Vanuit dat vertrekpunt toont *Fruits of Labour* hoe arbeid is ingebed in het werk van hedendaagse kunstenaars die naar het landschap kijken, nu het traditionele idee van 'landschap' onder toenemende ecologische druk staat en de veranderingen die door toedoen van de mens zijn ingezet, onomkeerbaar worden.

Laurens Otto,
curator *Fruits of Labour*:

"Als ik aan 'landschap' denk, is het meest iconische beeld uit de kunstgeschiedenis dat boven komt waarschijnlijk de hooibaal. Het is een voortdurend terugkerend element in het werk van Franse impressionisten in de 19^e eeuw en komt zelfs tot vlak voor WO I nog voor in werk van onder meer Hubert Malfait en Constant Permeke en dat deze kunstenaars in de streek rond Sint-Martens-Latem schilderden.

Maar waar staat zo'n hooibaal voor? De tentoonstelling *Fruits of Labour* toont dat wanneer kunstenaars naar een landschap kijken, zij vooral arbeid zien. Arbeid zit diep ingebed in het landschap, dat geen natuurlijk maar een kunstmatig gegeven is."

Om drie werken uit de tentoonstelling uit te lichten:

Kunstenaars:

Simon Boudvin, Andrea Büttner,
Cercle d'Art des Travailleurs de
Plantation Congolaise,
Timo Demollin, Jean-Luc Godard,
Dionisis Kavallieratos, Ives Maes,
Lala Meredith-Vula, Jamilah Sabur,
Allan Sekula, Marie Voignier

Met werk uit de collecties

Museum Dhondt-Dhaenens en mudel van:
Gustave De Smet, Hubert Malfait,
Constant Permeke, Albert Servaes,
Gustave Van de Woestyne

Met dank aan:

Vlaamse overheid
Mondriaan Fonds
Vidi Square

Lala Meredith-Vula, *20th July 2018*,
Gotovuša, Kosova no.2, uit de Haystack
series, giclée print, 1989-lopend

Lala Meredith-Vula (1966, Sarajevo) verhuisde op jonge leeftijd uit het toenmalige Joegoslavië naar Engeland. Direct na haar afstuderen aan Goldsmiths University in Londen keerde ze in 1988 terug naar de Balkan om het landschap te fotograferen.

Al bijna 35 jaar werkt Meredith-Vula aan deze serie, die de meest uiteenlopende vormen van hooibalen bevat. De kunstenaar ziet deze balen, die je in 19e eeuw zou plaatsen maar dus nog steeds worden gemaakt, als sculpturale elementen die boeren onbewust samenstellen.

De tentoonstelling bevat een zeven-tal van deze foto's, waarbij sommige frontaal gefotografeerde hooibalen menselijke kenmerken krijgen.

Cercle d'Art des Travailleurs de
Plantation Congolaise, *Résistant déporté
et incarcéré (Kimbangu)*, katoenen draad,
palmnoot/cacao zak, 2022

CATPC – voluit “Cercle d'Art des Travailleurs de Plantation Congolaise” – is een coöperatie van kunstenaars gevestigd op een voormalige palmolieplantage in Lusanga, DR Congo. De in 2014 opgerichte coöperatie is met name bekend om sculpturen in rivierklei, die worden gereproduceerd in producten van de plantage: palmvet, cacao en suiker.

CATPC gebruikt de opbrengt van hun kunst om het uitgeputte land terug te kopen en er ecologische en inclusieve tuinen van te maken: de Post-Plantage.

Dit werk beeldt de spirituele leider Simon Kimbangu (1889-1951) af. Het werk is niet alleen een “representatie” gemaakt door de kunstenaars Mbuku Kimpala, Ced'art Tamasala en Jérémie Mabilia uit het collectief CATPC, maar vooral een object dat de codes van hedendaagse kunst gebruikt om de materiële condities op een voormalige palmolieplantage te verbeteren.

Andrea Büttner, *Kunstgeschichte des
Bückens*, 160 analoge 35 mm dia's, 2021

Het werk van Andrea Büttner (1972, Stuttgart) richt zich op uiteenlopende thema's als armoede, schaamte, arbeid, ambacht, religie en hoe deze in ambivalente verhouding staan tussen esthetiek en ethiek.

Het werk *Kunstgeschichte des Bückens* (Een kunstgeschiedenis van het bukken) is een doorlopende dia-projectie waarop naast elkaar afbeeldingen van uiteenlopende kunsthistorische afbeeldingen worden geplaatst van wat gewoonlijk als handarbeid wordt beschouwd: verzamelen, oogsten, verstellen, verwerken, wassen, en zorgen voor kinderen.

De beelden bevatten iconische werken, oa. Paul Gauguin, Hans Holbein, Jean-François Millet, maar gaat ook terug tot de Middeleeuwen en zelfs verder terug met artefacten uit het antieke Egypte.

Lala Meredith-Vula, *20th July 2018, Gotovuša, Kosova no.2*, uit de Haystack series, 1989-lopPEND.
Met dank aan de kunstenaar.

Installatiezicht: Andrea Büttner - *Triebe*,
Galerie Tschudi, Zuoz, 2021. Foto: Ralph Feiner.
Met dank aan de kunstenaar, Galerie Tschudi, Zuoz en
Hollybush Gardens, Londen.

Cercle d'Art des Travailleurs de Plantation
Congolaise (Mbuku Kimpala, Ced'art Tamasala, Jérémie
Mabiala), *Résistant déporté et incarcéré (Kimbangu)*,
2022. Foto: Afrikpic.
Met dank aan de kunstenaars en KOW, Berlijn.

Kunstenaars

Simon Boudvin's (1979, Le Mans) werk ontvouwt zich in tentoonstellingen, samenwerkingen en publicaties. Al zijn werk wordt ontwikkeld vanuit de verkenning van een bepaald gebied, de kunstenaar probeert ervoor te waken de kenmerken van het land altijd in het zicht te houden.

Andrea Büttner (1972, Stuttgart) woont en werkt in Berlijn. Zij is professor Art in the Contemporary Context aan de Kunsthochschule Kassel en promoveerde aan het Royal College of Art in Londen. Haar op onderzoek gebaseerde werk richt zich op uiteenlopende onderwerpen als armoede, schaamte, werk, ambacht, religie, de toekenning van waarde, kwetsbaarheid, gemeenschap, botanica, filosofie en kunst, die zij onderzoekt in termen van de ambivalente spanning tussen esthetiek en ethiek.

CATPC - voluit "**Cercle d'Art des Travailleurs de Plantation Congolaise**" (Congolesische Plantation Workers Art League) – is een kunstcoöperatie van plantagearbeiders uit Lusanga, Democratische Republiek Congo. De coöperatie is opgericht in 2014 en het meest bekend geworden om hun sculpturen in rivierklei, die worden gereproduceerd in palmvet, cacao en suiker die van de plantage afkomstig zijn. CATPC gebruikt de opbrengsten van hun kunst om honderden hectares voormalig plantageland voor toekomstige generaties veilig te stellen. Te midden van dat land hebben zij een museum gebouwd, de White Cube. Op die grond herstellen ze arbeiderseigen, ecologische en inclusieve voedselbossen: de Post Plantation. Cercle d'Art des Travailleurs de Plantation Congolaise, Renzo Martens en curator Hicham Khalidi verzorgen de Nederlandse inzending voor de Biënnale van Venetië 2024.

De objecten, installaties en interventies van **Timo Demollin** zijn gericht op het kritisch vermogen van rekenschap geven van de economische en sociale gesitueerdheid van kunstenaars, publieken en werkers. Deze praktijk is met name ingegeven door de impact van het neoliberalisme op de industrie, infrastructuur en de publieke sector. Timo Demollin is momenteel resident kunstenaar aan de Rijksakademie van beeldende kunsten in Amsterdam.

Jean-Luc Godard (1930-2022) was een Frans-Zwitserse regisseur, producent, scenarioschrijver en filmcriticus. Na zijn werk als criticus voor Cahiers du cinéma in de jaren vijftig, groeide hij in de jaren zestig uit tot een pionier van de Franse Nouvelle Vaguebeweging. Zijn bekendste films zijn *À bout de souffle* (1960), *Le Mépris* (1963) en *Pierrot le Fou* (1965). Van 1988 tot 1998 werkte hij aan de meerdelige televisiedocumentaire *Histoire(s) du cinéma*, waarin hij zijn iconoclastische visie op de eerste honderd jaar van de filmgeschiedenis uiteenzette.

Het werk van **Dionisis Kavallieratos** (1979, Athene) omvat kleine en grote beelden in klei, hout en mixed media, naast potlood- en houtskooltekeningen. Zijn meest recente werk is de film *The Chivalrous Quest*, "een overgesimplificeerde satire over de hebzucht naar macht en de domheid van de mens – die doorheen de geschiedenis van de mensheid loopt en nooit ten goede zal veranderen".

Ives Maes (Hasselt, 1976) woont en werkt in Antwerpen. Hij werkt voornamelijk met installaties en fotografie en ontwikkelde verschillende langetermijnprojecten rond tijdelijke architectuur, nomadisme, het ruïneuze en het efemere. Momenteel is hij als postdoctoraal artistiek onderzoeker verbonden aan KASK Hogeschool voor de Kunsten en HOGENT Arts Research Fund. In 2018 presenteerde hij zijn solotentoonstelling *Sunville* in Museum Dhondt-Dhaenens. Zijn meest recente onderzoeksproject, *Forbidden Fruits Create Many Jams*, verbindt het principe van het camera obscura paviljoen met een perceptie van het paradijs.

Lala Meredith-Vula (1966, Sarajevo) is kunstenares en professor in kunst en fotografie aan de De Montfort University, Leicester, UK. Zij verhuisde op jonge leeftijd naar Engeland met haar Albanese vader en Engelse moeder. Na haar afstuderen aan Goldsmiths' College in 1988 keerde zij terug naar de Balkan. Lala Meredith-Vula vertegenwoordigde Albanië op de 48e Biënnale van Venetië (1999) en nam deel aan documenta 14 in Athene en Kassel (2017). Meredith-Vula werkt momenteel aan een boek van haar *Haystacks* serie, samengesteld door Monika Szewczyk en ondersteund door de Graham Foundation, Chicago.

Jamilah Sabur (1987, St. Andrew Parish, Jamaica) woont en werkt in Brussel. Metafysica, geologie en geheugen zijn terugkerende thema's in haar werk. Sabur levert kritische bijdragen aan de ideologische ruimten van arbeid en transporteconomieën en gebruikt verbeelding op een planetaire schaal om ons begrip van plaats, tijd en geschiedenis te herkalibreren.

Allan Sekula (1951-2013) was een Amerikaans fotograaf, schrijver, filmmaker, theoreticus en criticus. Van 1985 tot aan zijn overlijden doceerde hij aan het California Institute of the Arts. Zijn werk richtte zich op de theorie en geschiedenis van de fotografie, studies van het gezinsleven bepaald door het militairindustriële complex, en in het geval van *Fish Story* op onderzoek naar de mondiale maritieme economie.

Marie Voignier (1974, Ris-Orangis, Frankrijk) woont in Parijs. Haar videowerk gaat in op de verweving van fictieve en feitelijke elementen binnen de werkelijkheid zelf.